

DOI: 10.33663/1563-3349-2023-34-69-77

УДК 340.12+343.85

В. І. ТИМОШЕНКО,

доктор юридичних наук, професор*

ORCID: 0000-0003-2947-5627

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ: ВИКЛИКИ І ЗАГРОЗИ

Висвітлюються особливості реалізації прав людини за умов різноманітних викликів та загроз. Реалізації прав людини можуть перешкоджати різні обставини: неефективність законодавства, недієвість громадянського суспільства, авторитарний політичний режим, тероризм тощо. Увага акцентується саме на тероризмі, протидія якому є складним завданням, що передбачає систему заходів, які, своєю чергою, не завжди сприяють реалізації прав людини, але вони необхідні для забезпечення безпеки як людини, так і всього соціуму.

Ключові слова: реалізація прав людини, суспільство, загроза, терор, мігранти, обов'язки, законодавство, держава.

Tymoshenko Vira. Implementation of human rights in the modern world: challenges and threats

The peculiarities of the realization of human rights under the conditions of various challenges and threats are covered. The realization of human rights can be hindered by various circumstances: inefficiency of legislation, inactivity of civil society, authoritarian political regime, terrorism, etc. The article is focused on terrorism. Countering terrorism is a complex task that involves a system of measures that do not always contribute to the realization of human rights, but they are necessary to ensure the safety of both a person and the entire society.

Key words: implementation of human rights, society, threat, terror, migrants, duties, legislation, state.

Вступ. Правам людини як явищу людської цивілізації властива складна природа. Передусім це нормативно виражені можливості щодо реалізації законних інтересів людини, що забезпечуються державою і суспільством. Змістом кожного окремого права людини виступають природні правомочності та юридичні обов'язки, а не саме благо, до володіння яким прагне індивід. Це також дієвий елемент політико-правової системи, визнана загальнолюдська цінність. Завдяки правам людини з'являється необхідність і можливість створювати умови для самореалізації особистості та прогресу суспільства. Процес реалізації прав зазнає впливу політичного, економічного, соціально-психологічного, морального, релігійного та інших факторів, які можуть створювати певні загрози та виклики цьому процесу. До таких загроз

* ***Tymoshenko Vira, Doctor of Law, Full Professor***

належить і тероризм, що має дестабілізуючий вплив на світову спільноту загалом та кожну людину зокрема.

Проблема тероризму наразі посідає одне з перших місць серед небезпек, що стають на перешкоді існуванню цивілізації, повертають її в часи варварства. Нині процеси глобалізації не лише сприяють розвитку раніше відсталих спільнот, а й призводять до руйнівних наслідків, формуючи соціальну основу тероризму. У світі позначилися цілі регіони, де тероризм стає найважливішим чинником, визначає характер міжнаціональних та міждержавних відносин. Так, сучасні війни, посилення ісламського екстремізму, політичні, етнічні, релігійні конфлікти є наслідком формування сучасного світового порядку та проявом тероризму. Жертвою тероризму може стати як окремо взятий індивід, так і суверенна держава, що бачимо на прикладі російсько-української війни, коли російські війська вбивають мирне населення України, знищують житлові будинки та об'єкти критичної інфраструктури.

Наслідком терористичних актів є дискримінація особистості, утиск або обмеження її прав і свобод, загроза безпеці людини і суспільства загалом. Кожна цивілізована держава мусить попереджати терористичні акти, витрачати на це ресурси, а водночас і обмежувати певні права людини. Адже протидія тероризму є складним завданням, що передбачає систему заходів як ідеологічних, так і фізичних, які далеко не завжди сприяють реалізації прав людини та потребують пошуку способів запобігання цьому явищу. Це актуалізує теоретичні дослідження можливостей протидії тероризму, чим власне й викликана потреба звернення до питання дослідження негативного впливу тероризму на реалізацію прав людини.

Стан дослідження. Проблема реалізації прав людини здавна привертала увагу політико-правових мислителів, філософів, юристів, економістів, соціологів у всьому світі. Їхні погляди щодо цієї проблеми викладено в різноманітних наукових джерелах, насамперед у юридичній, філософській, політологічній, соціологічній літературі. Окремі аспекти теорії прав людини розроблялися сучасними вітчизняними та зарубіжними вченими в контексті дослідження спеціально-юридичних, політологічних, міжнародно-правових, історичних, морально-етичних, філософських та інших проблем. Зокрема, Р. Стефанчук і О. Гладун розглядали окремі питання щодо впровадження європейських стандартів у сфері прав людини в національне законодавство¹. О. Омельчук, С. Гринько, А. Івановська, А. Місінкевич, В. Антонюк дослідили міжнародний аспект захисту прав людини в контексті формування принципу верховенства права². Сучасний стан юридичного забезпечення прав людини в Європейському Союзі аналізував С. Добрянський, який акцентував увагу на нормах Хартії фундаментальних прав Європейського Союзу як головного юридичного інструменту гарантування прав людини у цьому формуванні³. Захист прав людини під час збройних конфліктів досліджувала Н. Карпачова, яка проаналізувала роль і місце міжнародних організацій із

захисту прав людини в оцінці ситуації щодо конфлікту на українських територіях⁴. Тлумачення феномену тероризму як соціального явища та кримінально-караного діяння, що загрожує правам людини, викладено у монографії В. Середи та І. Серкевича⁵. Л. Вальє аналізує сприйняття населенням загроз своїй безпеці, правам і свободам⁶.

Названі дослідники проаналізували сутність прав людини, структуру, розглянули соціально-політичні умови реалізації прав людини в ряді країн, деякі елементи механізму гарантій цих прав, сутність тероризму, зокрема з точки зору міжнародного права. Однак вони не зосереджували увагу на загрозах і ризиках, яких зазнає майже кожна людина, її права, внаслідок діяльності терористів, не розглядали можливості обмеження прав людини у зв'язку з терористичною загрозою, що й становить основну особливість реалізації прав людини в сучасному світі.

Постановка проблеми дослідження. Нагальною потребою як юридичної науки, так і політико-правової практики є зосередження уваги на тих загрозах і викликах, що виникають у сучасному світі через тероризм, та створюють перешкоди в реалізації прав і свобод людини і громадянина. Предметом дослідження є загрози і виклики, що виникають у процесі реалізації прав людини, насамперед загроза тероризму.

Мета і завдання дослідження. Метою статті є дослідження особливостей впливу тероризму на процес реалізації прав людини в сучасному світі та позначення шляхів запобігання цьому впливу. Для досягнення цієї мети необхідно виконати такі завдання: визначити загрози правам людини; розглянути особливості тероризму в сучасному світі; дослідити можливості та законність обмежень прав людини під впливом терористичної загрози; визначити дієві засоби запобігання тероризму. Основою методології цієї статті є діалектичний і феноменологічний підходи, а також методи: формально-логічний, формально-догматичний, формально-юридичний, системний та структурно-функціональний.

Виклад основного матеріалу. Під реалізацією прав людини слід розуміти юридично визначену діяльність суб'єктів права, гарантовану державою, що здійснюється у передбачених законом формах і виражається у дотриманні, використанні та виконанні ними своїх повноважень. Механізм реалізації прав людини являє собою сукупність юридичних засобів втілення прав людини в життя, що розкривається у двох взаємопов'язаних аспектах – статичному та динамічному. Перешкодою реалізації прав людини можуть бути різні загрози та ризики, зокрема недосконале законодавство, нездатність громадянського суспільства контролювати діяльність держави, що часто трапляється в недемократичних державах, низький рівень правової культури та деформація правової свідомості, корупція. Істотною перешкодою може бути також тероризм.

Визначення тероризму надається у ст. 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом»: «Тероризм – суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у

свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей»⁷. Відповідно сутнісними характеристиками терористичних діянь є: «насильницька основа дій; політична мотивація і цілевизначення; використання залякування як інструменту досягнення цілі; умисел на спричинення невинних жертв і адекватних руйнувань»⁸. Тероризм можна розглядати як форму насильства, за якої планованим наслідком буде страх. Саме цей наслідок відмежовує тероризм від інших кримінальних форм насильства. Нерідко метою терористів стає вплив на спільноту, органи державної влади заради зміни державної політики в інтересах певних соціальних сил або навіть руйнація соціальної системи держави. Отже, тероризм – це не самоціль, а засіб досягнення поставленої мети. Терористичні угруповання діють не лише заради національних, релігійних і політичних цілей, а передусім задля забезпечення власних інтересів, придбання матеріальних цінностей, отримання доступу до влади тощо.

Активізації тероризму нині переважно сприяють такі фактори, як недопущення правлячою елітою значної частини суспільства до участі в політичній діяльності, репресії щодо опозиційних політичних партій, нав'язування нетрадиційних соціально-політичних нововведень, зіткнення світоглядних позицій громадян з наявним політичним режимом, корупція та несправедливість. Однією з причин активізації тероризму в багатонаціональній державі є руйнація національної ідеї. Це призводить до сепаратизму, загострення між-національних відносин, конфронтації етнічних, релігійних груп.

Тероризм поширюється там, де слабшає влада, відбувається зміна ідеологічних і моральних цінностей, з'являється напруженість у суспільстві, що стимулює зростання насильства. Тероризм може використовуватись як національно-визвольними рухами, релігійними, етнічними угрупованнями, так і державними та кримінальними структурами. Об'єктом впливу терористів може бути все суспільство, шляхом тероризування якого вони прагнуть схилити владу до ухвалення того чи іншого рішення. Суб'єкти сучасного тероризму найчастіше анонімно знеособлені, тобто це терористи-смертники. Якщо в минулому терористами були окремі особи, то тепер поширення отримав терор проти цілих народів і держав, який здійснюється добре організованими та технічно оснащеними структурами, у тому числі державними та міжнародними. Тероризм відбивається на правах людини, позбавляючи громадян можливості їх реалізувати, насамперед використовувати право на життя, свободу та особисту недоторканність.

Загроза терористичних актів змушує людей відмовитись від права вільно обирати місце проживання та емігрувати, нерідко навіть проти своєї волі. Із «гарячих точок» населення переміщається через кордони, аби врятуватися від терору, війни, голоду, злиднів, змушене шукати роботу не обов'язково за

фахом або з низькою заробітною платою, якийсь притулок заради безпечних умов існування. Так, заступниця міністра економіки України Т. Бережна заявила на Польсько-Українському економічному форумі під час дебатів з питань соціальної політики та викликів у контексті війни в Україні таке: «Щонайменше 5 мільйонів людей втратили роботу. У боях загинули сотні робітників. Через бойові дії країну покинули вже близько 7 мільйонів людей. Суттєво зріс рівень безробіття»⁹. Такий стан справ аж ніяк не сприяє реалізації прав людини.

Населення країн, у які прибувають мігранти, їм не завжди раде, відповідно права мігрантів порушуються дуже часто. Та й самі мігранти іноді порушують закон, вчиняють злочини, тим самим порушують права людини. Наслідки міграції можуть стати джерелом суперечностей і конфліктів¹⁰. Біженці дедалі частіше розглядаються як загроза національній безпеці країни, до якої вони прибули, а не як уразливі групи населення. Нерідко їх звинувачують у вчиненні злочинів без достатніх доказів¹¹. Щоб уникнути насильства, уряди країн, що приймають біженців, часто запроваджують обмеження для груп біженців, що перешкоджає асиміляції, інтеграції та реалізації прав людини.

Слід зазначити, що культурна близькість мігрантів з населенням країни, до якої вони прибули, може стримувати поширення тероризму. Подібності у соціальних нормах, звичаях чи віруваннях, очевидно, викликають довіру у соціальних взаємодіях між мігрантами та місцевими жителями. Це, своєю чергою, ускладнює використання терористичними організаціями транснаціональних переміщень населення для радикалізації та залучення до терористичної діяльності¹².

Зводить нанівець права людини й становлення нового правового порядку, за якого терористи та терористичні організації можуть легко трансформуватися в політичних біженців, представників національно-визвольних і нетрадиційних релігійних рухів, які не тільки не підлягають переслідуванню, а й мають право на одержання зарубіжної та міжнародної допомоги. Нині формується інший світовий порядок. Він має бути багатополосним, і кожна держава незалежно від розмірів території, стану економіки, кількості війська матиме в ньому рівні права. У світі має панувати верховенство права. Авторитарні ж режими мусять стати ізгоями, з якими ніхто не хоче мати справу. Рівень демократії, а не кількість і обсяги природних ресурсів мають визначати місце тієї чи іншої держави у світі¹³.

Як відомо, задля досягнення своїх цілей терористи прагнуть заподіяти істотну шкоду найважливішим людським цінностям, таким як життя, свобода, здоров'я, власність та ін. Одним із найпоширеніших проявів терористичної діяльності, пов'язаним із утиском прав людини, є захоплення заручників – випадкових людей, які не мають жодного відношення до конфлікту, що призвів до вчинення терористичної акції. Чим більшого суспільного резонансу набуває терористична акція – захоплення заручників, тим більший жаха-

ючий вплив вона справляє на населення та органи влади. Міжнародна конвенція про боротьбу із захопленням заручників (1979 р.) констатує, що захоплення заручників є злочином, який викликає серйозне занепокоєння з боку міжнародного співтовариства, і що згідно з положеннями цієї Конвенції «будь-яка особа, яка вчиняє акт захоплення заручників, підлягає або судовому переслідуванню, або видачі»¹⁴.

Виникає запитання: чи готові держави ігнорувати порушення прав людини, щоб пожинати плоди міжнародного співробітництва? Опубліковані дослідження показують, що це часто саме так: безпека, дипломатичні чи комерційні вигоди можуть мати пріоритет, коли йдеться про порушення прав людини партнерами. Але в цивілізованому світі має бути по-іншому. Міжнародне співробітництво не повинно підривати основні цінності індивідуальних свобод і прав людини, юридичну справедливість, а порушенням цих цінностей наражати державу на внутрішній політичний спротив і негативну реакцію населення.

Забезпечення можливості реалізації прав людини в контексті боротьби з тероризмом є одним із ключових викликів для міжнародної спільноти. Для запобігання терористичній діяльності держави змушені вживати адекватних заходів, у тому числі обмежувати певні права людини. Жоден антитерористичний закон, прийнятий у будь-якій країні світу, не буде дієвим, якщо не передбачатиме такі обмеження. Реалізуючи дану стратегію, слід пам'ятати, що дотримання прав людини, основних свобод і верховенства права сприяє зміцненню ефективних заходів боротьби з тероризмом. Порушення прав людини породжують у населення розчарування, яке також може призводити до протиправної поведінки, аж до терористичних актів. Люди повинні бути впевнені, що їхньому життю не загрожуватиме небезпека навіть під час заходів, до яких держава вдається заради захисту населення від терористів. На жаль, це часто порушується. Як відомо, прагнення безпеки є постійною і часом непереможною загрозою демократії¹⁵. Практика свідчить, що підтримка населенням громадянських свобод і прав людини є більш активною, коли людям нічого не загрожує. Однак коли є реальна загроза, люди схильні обмежувати свої права, а більш за все права інших осіб. Обмежуючи громадянські права, людина вибірково дискримінує групи, які не згодні з культурою та нормами спільноти¹⁶.

Важливим кроком у справі вирішення проблеми захисту прав жертв злочинів стало прийняття Радою Європи Європейської Конвенції про відшкодування збитків жертвам насильницьких злочинів (1983 р.), в якій ще раз було підтверджено пряму відповідальність держави перед громадянами за заподіяну ним шкоду, у тому числі від здійснення терористичного акту¹⁷.

На жаль, повністю подолати тероризм поки що неможливо, оскільки у суспільстві існують суперечності, які призводять до такої діяльності. Однак необхідно протидіяти тероризму, тим самим зменшити його прояви та мінімізувати наслідки. Для цього потрібні скоординовані заходи політичного,

соціально-економічного, правового та ідеологічного характеру, спрямовані на забезпечення безпеки суспільства та можливостей реалізації прав людини.

Висновки. Таким чином, мета дослідження досягнута: визначено та охарактеризовано особливості впливу тероризму на реалізацію прав людини та позначено шляхи запобігання цьому впливу.

Обґрунтовано думку, що реалізації прав людини можуть перешкоджати різні обставини, такі як неефективність законодавства, авторитарний політичний режим, недовіра громадянського суспільства, корупція, тероризм тощо.

Тероризм є складним феноменом, який охоплює різноманітну екстремістську ідеологію насильства як теоретичну основу тероризму, терористичну діяльність, що є реалізацією на практиці екстремістської ідеології та терористичні організації, як форму соціальної організації прихильників екстремістської ідеології. Тероризм можна розглядати як скоєння ідеологічно мотивованих насильницьких злочинів з метою дестабілізації суспільства, впливу на політику та залякування людей.

Держава може тимчасово обмежити права людини за дотримання принципу законності та умови необхідності та пропорційності обмежень поставленої меті. При запровадженні обмежень органам влади необхідно передбачати способи подолання суперечностей між інтересами держави та людини, громадянина. Важливо, щоб населення не зазнавало зловживань із боку представників влади під час таких обмежень.

Відсутність компромісу між індивідом і державою може привести до різних форм поведінки: від пасивного неприйняття до активної боротьби з існуючим режимом, навіть незважаючи на втрату при цьому власних прав і свобод. За таких умов формується ідеологія, яка відкидає інші ціннісні системи і обґрунтовує терор як спосіб зміни наявного світового порядку. Усунення ж перешкод на шляху реалізації прав людини сприяє подоланню мотивації певних осіб до терористичної діяльності.

Належна реалізація прав і свобод можлива за умови створення дієвих механізмів подолання суспільних суперечностей, досягнення суспільного компромісу, припинення фінансової підтримки тероризму та незаконного обігу зброї, ефективної протидії формуванню особистості терориста.

1. Стефанчук Р., Гладун О. Впровадження європейських стандартів у сфері прав людини в національне законодавство щодо примусового годування ув'язнених. *Право України*. 2022. № 10. С. 27–41. 2. Omelchuk O. M., Hrynk S. D., Ivanovska A. M., Misinkevych A. L., Antoniuk V. V. Protection of human rights in the context of the development of the rule of law principle: The international aspect. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2021. Vol. 28(1). P. 32–42. 3. Dobrianskiy S. Legal security of human rights in the European Union: current stance and perspectives of development. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2019. Vol. 26 (4). P. 55–72. 4. Karpachova N. I. The role of international human rights organisations in the context of the conflict in Eastern Ukraine. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2021. Vol. 28(1). P. 24–31. 5. Тероризм: кримінологічна детермінація і кримінально-правова протидія: монографія / В. В. Серeda,

- I. Р. Серкевич; за заг. ред. В. С. Канціра. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 188 с. **6.** Luca Guido Valla. Citizens Perceptions of Security Issues: New and Old Actors in the National Security Framework. *Journal of Human Security*. 2022. Vol. 18(1). doi: 10.12924/johs2022.18010018
- 7.** Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20 березня 2003 № 638-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/638-15>. **8.** Важна К. А. Проблеми визначення поняття й сутності тероризму в міжнародному праві. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2021. № 8. С. 137–151. <https://doi.org/10.31866/2616-745x.8.2021.249036> **9.** За час війни 5 млн українців втратили роботу, 7 млн виїхали з країни, – Мінекономіки. 20 листопада 2022. URL.: <https://espreso.tv/za-chas-viyni-5-mln-ukraintsiv-vtratil-robotu-7-mln-viikhali-z-kraini-minekonomiki> **10.** Vira I. Tymoshenko, Sergiy I. Maksymov, Larysa O. Makarenko, Olena S. Kravchenko, Sergiy S. Kravchenko. Threats to human rights in a globalized world. *Amazonia Investiga*. 2021. Vol.10. Issue 39. P. 9-15. doi: <https://doi.org/10.34069/AI/2021.39.03.1> **11.** Burcu Savun, Christian Gineste. From Protection to Persecution: Threat Environment and Refugee Scapegoating. *Journal of Peace Research*. 2019. Vol. 56. № 1. P. 88–102. <https://doi.org/10.1177/0022343318811432> **12.** Tobias Böhmelt, Vincenzo Bove. Does cultural proximity contain terrorism diffusion? *Journal of Peace Research*. 2020. Vol. 57(2). P. 251–264. <https://doi.org/10.1177/0022343319864425> **13.** Папакін Г. Після перемоги, або новий світовий порядок. URL.: <https://day.kyiv.ua/uk/blog/istoriya/pislya-peremogy-abo-novyy-svitovyy-poryadok> **14.** Міжнародна конвенція про боротьбу із захопленням заручників. 17 грудня 1979 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_087 **15.** Scott Radnitz. Perceived threats and the trade-off between security and human rights. *Journal of Peace Research*. 2022. Vol. 59(3). P. 367–381. <https://doi.org/10.1177/00223433211020809> **16.** Kevin R. Carriere, Anna Hallahan, Fathali M. Moghaddam. *Group Processes & Intergroup Relations*. 2022. Vol. 25(1). P. 247–279. <https://doi.org/10.1177/1368430220962563> **17.** European Convention on the Compensation of Victims of Violent Crimes Strasbourg, 24.XI.1983. URL: <https://rm.coe.int/1680079751>

References

- 1.** Stefanchuk R., Hladun O. Vprovadzheniya yevropeys'kykh standartiv u sferi prav lyudyny v natsional'ne zakonodavstvo shchodo prymusovoho hoduvannya uv'yaznennykh. *Pravo Ukrainy*. 2022. № 10. S. 27–41 [ukr.]. **2.** Omelchuk O. M., Hrynk S. D., Ivanovska A. M., Misinkevych A. L., Antoniuk V. V. Protection of human rights in the context of the development of the rule of law principle: The international aspect. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2021. Vol. 28(1). P. 32–42. **3.** Dobrianskiy S. Legal security of human rights in the European Union: current stance and perspectives of development. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2019. Vol. 26 (4). P. 55–72. **4.** Karpachova N.I. The role of international human rights organisations in the context of the conflict in Eastern Ukraine. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2021. Vol. 28(1). P. 24–31. **5.** Тероризм: кримінологічна детермінація і кримінал'но-правова протидія: монографія / В. В. Сєреда, І. Р. Серкевич; за заг. ред. В. С. Канціра. Львів: Л'вДУВС, 2016. 188 с. [ukr.]. **6.** Luca Guido Valla. Citizens Perceptions of Security Issues: New and Old Actors in the National Security Framework. *Journal of Human Security*. 2022. Vol. 18(1). doi: 10.12924/johs2022.18010018 **7.** Про борот'бу з тероризмом: Закон Украйны від 20 березня 2003 № 638-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/638-15>[ukr.]. **8.** Vazhna K. A. Problemy vyznachennya ponyattya y sutnosti teroryzmu v mizhnarodnomu pravi. Mizhnarodni vidnosyny: teoretyko-praktychni aspekty. 2021. № 8. S. 137–151. <https://doi.org/10.31866/2616-745x.8.2021.249036> [ukr.]. **9.** Za chas viyny 5 mln ukraintsiv vtratyli robotu, 7 mln vyyikhaly z krainy, – Minekonomiky. 20 lystopada 2022. URL: <https://espreso.tv/za-chas-viyni-5-mln-ukraintsiv-vtratil-robotu-7-mln-viikhali-z-kraini-minekonomiki> [ukr.]. **10.** Vira I. Tymoshenko, Sergiy I. Maksymov, Larysa O. Makarenko, Olena S. Kravchenko, Sergiy S. Kravchenko. Threats to human rights in a globalized world. *Amazonia Investiga*.

2021. Vol.10. Issue 39. P. 9-15. doi: <https://doi.org/10.34069/AI/2021.39.03.1> **11.** Burcu Savun, Christian Gineste. From Protection to Persecution: Threat Environment and Refugee Scapegoating. *Journal of Peace Research*. 2019. Vol. 56. № 1. P. 88–102. <https://doi.org/10.1177/0022343318811432> **12.** Tobias Böhmelt, Vincenzo Bove. Does cultural proximity contain terrorism diffusion? *Journal of Peace Research*. 2020. Vol. 57(2). P. 251–264. <https://doi.org/10.1177/0022343319864425> **13.** Papakin H. Pislya peremohy, abo novyy svitovyy porjadok. URL.: <https://day.kyiv.ua/uk/blog/istoriya/pislya-peremogy-abo-novyy-svitovyy-poryadok> [ukr.]. **14.** Mizhnarodna konventsia pro borot'bu iz zakhoplenyam zaruchnykiv. 17 hrudnya 1979 roku. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_087 [ukr.]. **15.** Scott Radnitz. Perceived threats and the trade-off between security and human rights. *Journal of Peace Research*. 2022. Vol. 59(3). P. 367–381. <https://doi.org/10.1177/00223433211020809> **16.** Kevin R. Carriere, Anna Hallahan, Fathali M. Moghaddam. *Group Processes & Intergroup Relations*. 2022. Vol. 25(1). P. 247–279. <https://doi.org/10.1177/1368430220962563> **17.** European Convention on the Compensation of Victims of Violent Crimes Strasbourg, 24.XI.1983. URL: <https://rm.coe.int/1680079751>

Tymoshenko Vira. Implementation of human rights in the modern world: challenges and threats

The peculiarities of the realization of human rights under the conditions of various challenges and threats are covered. The mechanism for the realization of human rights is considered as a set of legal means of implementing human rights in life, which is revealed in two interrelated aspects – static and dynamic. The realization of human rights can be hindered by various circumstances: inefficiency of legislation, inactivity of civil society, authoritarian political regime, terrorism, etc. The article is focused on terrorism. Countering terrorism is a complex task that involves a system of measures that do not always contribute to the realization of human rights, but they are necessary to ensure the safety of both a person and the entire society. Threats related to terrorism actualize theoretical studies of the possibilities of countering terrorism and creating conditions for the proper realization of human and citizen rights and freedoms. The purpose of the article is to study the specifics of the influence of terrorism on the process of realizing human rights in the modern world and to indicate ways to prevent this influence. The methodology of the article consists of dialectical and phenomenological approaches, as well as formal-logical, formal-dogmatic, formal-legal, systemic and structural-functional methods. The conclusions state that terrorism is a significant obstacle on the way to the realization of human rights. Terrorism can be characterized as the commission of ideologically motivated violent crimes with the aim of destabilizing society, influencing politics, and intimidating people. Rights and freedoms may be restricted in connection with a terrorist threat, but the restrictions must be proportionate to the threat. At the same time, the elimination of obstacles to the realization of human rights helps to overcome the motivation of certain individuals to engage in terrorist activities. The proper implementation of rights and freedoms is possible under the condition of creating effective mechanisms for overcoming social contradictions, achieving a social compromise, ending financial support for terrorism and illegal weapons trafficking, and effective countermeasures against the formation of a terrorist personality.

Key words: implementation of human rights, society, threat, terror, migrants.